मेव वर्णानामाश्रमाणां च धर्म्मिणाम् । तस्मात्तनुविसर्गेण मोक्षं दास्यसि नान्यथा । ततस्तदुपरोधेन तथेति च मयोदितम् । तदारभ्य महादेवि ! स्नानात्, केदारकुण्डतः । समर्च्चनाच्च भक्त्या वै मम नामजपादपि । नैःश्रेयसीं श्रियं दद्यामन्यत्रापि तनुत्यजाम् । केदारतीर्थे यः स्नात्वा पिण्डान् दास्यति चात्वरः । एकोत्तरशतं वंश्यास्तस्य तीर्णा भवाम्बुधेः । भौमवारे यदा दर्शस्तदा यः श्राद्धदोनरः । केदारकुण्डमासाद्य गयाश्राद्धेन किं ? ततः । केदारं गन्तुकामस्य बुद्धिर्देया नरैरियम् । काश्यां स्पृश त्वं केदारं कृतकृत्यो भविष्यसि । चैत्रकृष्णचतुर्दश्यामुपवासं विधाय च । त्रिगण्डूषीं पिबन् प्रातर्मल्लिङ्गमधितिष्ठति । केदारोदकपाने तु यथा तत्र फलं भवेत् । तथाऽत्र जायते पुंसां स्त्रीणां चापि न संशयः । केदारभक्तं संपूज्य वासोऽन्नद्रविणादिभिः । आजन्मजनितं पापं त्यक्त्वा याति ममालयम् । आषण्मासं त्रिकालं यः केदारेशं नमस्यति । तं नमस्यन्ति सततं लोकपाला यमादयः । कलौ केदारमाहात्म्य योऽपि कोऽपि न वेत्स्यति । योवेत्स्यति च पुण्यात्मा सर्वं वेत्स्यति स ध्रुवम् । केदारेशं सकृत् दृष्ट्वा देवि ! मेऽनुचरो भवेत् । तस्मात् काश्यां प्रयत्नेन केदारेशं विलोकयेत् । चित्राङ्गदेश्वरं लिङ्गं केदारादुत्तरे शुभम् । तस्यार्च्चनान्नरोनित्यं स्वर्गभोगानुपाश्नुते । केदाराद्दक्षिणे भागे नीलकण्ठविलोकनात् । संसारोरगदष्टस्य तस्य नास्ति विषाद्भयम् । तद्वायव्येऽम्बरीषेशो नरस्तदवलोकनात् । गर्भवासं न चाप्नोति संसारे दुःखसङ्कुले । इन्द्रद्युम्नेश्वरं लिङ्गं तत्समीपे समर्च्य च । तेजोमयेन यानेन सस्वर्गभुवि मोदते । तद्दक्षिणे नरोदृष्ट्वा लिङ्गं कालञ्जरेश्वरम् । जराकालं विनिर्जित्य मम लोके वसेच्चिरम् । दृष्ट्वा कामेश्वरं लिङ्गमुदक् चित्राङ्गदेश्वरात् । सर्व्वत्र क्षेममाप्नोति लोकेऽत्र च परं दिवि । श्रीस्कन्दउवाच । देवदेवेन ! विन्ध्यारे ! केदारमहिमा महान् । इत्याख्यायि पुराऽम्बायै मया ते ऽपि निरूपितः । केदारेश्वरलिङ्गस्य श्रुत्वोत्पत्तिं कृती नरः । शिवलोकमवाप्नोति निष्पापोजायते क्षणात्" । लिङ्गपरत्वे न० केदारेशकेदारेश्वरादयोप्यत्र पु० । वदर्य्याश्रमस्याऽन्तिकस्थे ३क्षेत्रभेदे "केदाराख्ये महाक्षेत्रे देवी सा मार्गदायिनी" देवीगीता ४भूमिप्रदेशभेदे अमरः "मतङ्गस्य च केदारस्तत्रैव कुरुनन्दन !" भा०व० ८४अ० । "केदारे चेव राजेन्द्र ! कपिलस्य महात्मनः" भा०८३अ० । जलनिवारणार्थे चतुःपार्श्वे सेतुबन्धयुक्ते ५क्षेत्रे ६आलवाले च मेदि० "यथा "तड़ागोदकं छिद्रान्निर्गत्य कुल्यात्मना केदारान् प्रविश्य तद्वदेव चतुष्कोणाद्याकारं भवति" वेदा० प० । "भूमावप्येककेदारे कालोप्तानि कृषीवलैः । नानारूपाणि जायन्ते वीजानीह स्वभावतः" मनुः "स्थानछेदस्य केदारमाहुः शल्यवतोमृगः" मनुः । केदारणां समूहः "केदाराद्यञ् च" "ठञ् कवचिनश्च" पा०यञ् वुञ् ठञ् च । केदारर्य्य कैदारक कैदारिक तत् समूहे न० "कैदारिकाणामभित समाकुलाः" माघः । अत्र केदारादिति निर्द्देशात् नि०एत्त्वम् । तस्येदमण् । कैदार तत्सम्बन्धिजलतण्डुलादौ त्रि० तद्गुणाः "केदारं क्षेत्रमुद्दिष्टं कैदारं तज्जलं स्मृतम् । कैदारं वार्य्यभिष्यन्दि मधुरं गुरु दोषकृत्" भावप्र० । "कैदारा वातवितपित्तघ्नाः गुरवः कफशुक्रलाः । कषाया अल्पवर्चस्काः मेध्याश्चैव बलावहाः" भावप्र० केदारशाल्यादिगुणा उक्ताः

केदारक पु० केदारे भवः कन् । कृष्टक्षेत्रजाते व्रीहिभेदे षष्टिककङ्गुकेत्युपक्रमे "कुरवककेदारकप्रभृतयः षष्टिकाः" सुश्रुतः । केदारशब्दे गुणाउक्ताः

केदारकटुका स्त्री केदारस्य कटुकेव । कटुकाभेदे राजनि०

केदारखण्ड पु० व्यासप्रणीते स्कन्दपुराणान्तर्गते अवन्तिखण्डस्थकेदारमाहात्म्यप्रतिपादके ग्रन्थभेदे ।

केदारज त्रि० केदारात् जायते जन–ड । १कृष्टभूमिजाते व्रीहिभेदे केदारशब्दे तद्गुणा उक्ताः । २पद्मकाष्ठे न० राजनि० केदारजातादयोऽप्यत्र

केन न० केनेत्युपक्रम्य प्रवृत्तम् । तलवकारोपनिषद्रूपे केनेषितमित्यादिके उपनिषद्भेदे "ईशा केन कठ प्रश्न मुण्डमाण्डूक्य तित्तिरिः" मुक्तिको० उपनिषच्छब्दे विवृतिः

केनती स्त्री के सुखार्थं नतिः बा० ङीप् अलुक्स० । स्मरलीलायां त्रिका० ।

केनार पु० के मूर्द्ध्नि नारः नृ–घञ् अलुक्स० । १कम्भिनामनरके हेम० । २शिरसि ३कपोले ४गन्धौ च मेदि० ।

केनिप पु० के सुखे निपतति नि+पत–ड अलुक्स० । मेधाविनि निघण्टुः "यथा केनिपानामिनो दृधे" ऋ०१०,४४,४, "केनिपाना मेधाविनाम्" भा० । निघण्टौ अकेनिप इति वा पाठः । तत्रार्थे ।

केनिपात पु० के जले निपात्यते नि+पत–णिच्–कर्म्मणि अच् । (हाल)नौकाचालने काष्ठनिर्म्मिते पदार्थौ अरित्रं